

‘Als enige conservatorium in Europa bieden wij de expertise uit deze stad’

● Joris Teepe (op de achtergrond) met een klasje studenten van het Prins Claus Conservatorium.

Onder de noemer **New York comes to Groningen** biedt het Prins Claus Conservatorium al enige seizoenen in Groningen workshops, masterclasses en andere lessen van acht jazztoppers uit The Big Apple.

Onder hen de Nederlander Joris Teepe (contrabas en basgitaar). Hij is tevens oprichter en hoofd van de jazzopleiding. Maandelijks verruilt hij zijn woonplaats New York voor Groningen.

N Naast Joris Teepe (Den Haag, 1962) is de jazzscene uit New York in Groningen vertegenwoordigd in de personen van Don Braden (saxofoon), Mark Gross (saxofoon), Ralph Peterson (drums), Alex Sipiagin (trompet), Dena DeRose (zang), David Berkman (piano) en Freddie Bryant (gitaar). Gedurende het studiejaar is steeds een van deze muzikanten een week in de Martinistad aanwezig.

'Hun podiumervaring als professionele jazz-musici is direct van invloed op hun manier van lesgeven', zegt Teepe. 'Die is meer op de praktijk gericht dan we in Nederland zijn gewend. Al vanaf de eerste studiedag gaan de studenten optreden voor publiek. Uiteraard is er ook aandacht voor de theorie, maar het gaat er vooral om hoe je die kennis op het podium kunt gebruiken. We noemen het jazz, maar alle andere hedendaagse muziekstijlen komen ook aan bod. Denk aan fusion, latin en soul. Verder werken we regelmatig samen, in cross-overs, met de klassieke afdeling van het conservatorium.'

De jazzopleiding in de huidige vorm is zeven jaar geleden in Groningen door Teepe opgericht. Van de lichte muziek, zoals deze specifieke tak van het conservatorium voor die tijd heette, is de popmuziek geschrapt. De andere muziekstijlen zijn gehandhaafd, maar ze zijn wel in niveau omhoog gegaan. Wat Teepe voor ogen stond was een opleiding waarin naast het hoofdvak eveneens aandacht wordt besteed aan het musiceren met en het schrijven voor andere instrumentisten en vocalisten. 'Het hoofdvak staat centraal, maar de studenten doen ook mee aan ensembles, zoals de bigband, het vocaal ensemble en de soulband. Verder spelen ze in bands die ze zelf hebben samengesteld. Dat kan op onze eigen concertpodia in het instituut en tijdens jamsessies en concerten in de clubs en cafés van Groningen. In het derde jaar is er een studentenuitwisseling met conservatoria elders in Europa en in de Verenigde Staten. Om de New Yorkse jazzscene echt te beleven, organiseren we jaarlijks een studiereis naar New York. Na hun studie kunnen ze het podium op als musicus in combo's en bands. Ze zijn bovendien getraind in het schrijven van composities en arrangementen. En met een onderwijsbevoegdheid kunnen ze tevens aan de slag als muziekschool- of privé-docent.'

'Je moet een eigen gezicht hebben. Dat is fundamenteel voor je bestaansrecht'

Teepe noemt het van groot belang dat een onderwijsinstituut zich weet te onderscheiden. Net als in het bedrijfsleven moet er worden gezocht naar een 'unique selling proposition'. 'Voor de jazz uit New York moet je in Groningen zijn. Als enige conservatorium in Europa bieden wij de expertise van de jazzscene uit deze stad. Met die boodschap hebben we ons in de afgelopen jaren geprofileerd.

Andere Nederlandse conservatoria hebben weer andere specialiteiten. Rotterdam is bijvoorbeeld gespecialiseerd in wereldmuziek. Je moet een eigen gezicht hebben. Dat is fundamenteel voor je bestaansrecht.' In het eerste jaar van de opleiding nieuwe stijl waren er 70 studenten ingeschreven. Dat zijn er nu 85. Verdere groei zoekt Teepe

'We noemen het jazz, maar alle andere hedendaagse muziekstijlen komen ook aan bod'

vooral in de kwaliteit. 'Dat realiseren we door een strenge selectie van nieuwe studenten.'

Joris Teepe studeerde bas aan het conservatorium in Hilversum. Aardig detail is dat hij een klasgenoot was van onder andere saxofonist Youri Honing, pianist Michiel Borstlap en saxofonist Benjamin Herman, drie jazzmuzikanten die evenals Teepe naam hebben gemaakt. In 1992 trok hij naar New York. Met een beurs van de rijksoverheid volgde hij daar lessen bij onder andere Peter Washington en Ron Carter. De laatste was bassist van het legendarische Miles Davis Quintet van 1963 tot 1968. Hij werkte mee aan memorabele albums als *Seven Steps To Heaven*, *Miles Davis In Concert*, *Miles Smiles* en *Circle In The Round*. 'Het plan was om vier maanden in Amerika te blijven. Dat is niet gelukt. Ik zit er nu al zestien jaar.'

In de achterliggende jaren stond hij op de planken met talloze grootheden uit de internationale jazzwereld. Met onder andere drummer Billy Drummond, pianist Kevin Hays en saxofonist Benny Golson. Teepe trad in de voetsporen van grote Europese

met een contrabas en een koffer naar New York ging. Teepe lacht. 'Het is wel een beetje the American dream. Mijn eerste onderkomen in de stad was een klein kamertje. Er stond een bed met daarboven een stok waaraan ik mijn kleren kon ophangen. Overdag lag de contrabas op het bed. Als ik ging slapen, dan parkeerde ik het

instrument eerst op het toilet. In de kamer was er namelijk geen ruimte voor. Tegenwoordig heb ik een eigen huis met een open haard en een achtertuin. En een auto. Voor een contrabassist geen overbodige luxe. In het begin heb ik me een breuk gesleept. Taxi in, taxi uit, metro in en metro uit. Wat dat betreft kun je beter dwarsfluit of viool spelen.'

Joris Teepe geeft over de hele wereld concerten en workshops. Een zwervend bestaan, maar New York blijft zijn thuisbasis. 'Met de muzikanten die ik daar ontmoette, kon ik het meteen vinden. In muzikaal opzicht spreken we dezelfde taal. We voelen elkaar aan. Veel musici die er werken zijn niet uit de stad zelf afkomstig. Ze komen uit andere staten of andere landen. Er is een enorm clubcircuit. Vijftien grote clubs en dan nog ruim 300 kleine clubs. Er zijn natuurlijk ook ervaringen die niet zo leuk zijn. De Amerikaanse hamburgercultuur bijvoorbeeld. De verheerlijking van de consumptiemaatschappij. Maar in de muzikantenscene is het toch prettig toeven. Mensen steunen elkaar. Voor mij is er overigens geen verschil tussen optreden en lesgeven. Bij een concert geef je soms les aan je publiek. Je laat ze kennismaken met iets wat ze nog niet kennen. En lesgeven is een vorm van optreden, maar dan voor je studenten.'

Hij signaleert een groeiende belangstelling voor de jazzmuziek, mede door de digitalisering van de samenleving. 'Internet heeft de jazz beter bereikbaar gemaakt. Je kunt nummers downloaden en zo kennismaken met jazz, zonder dat je naar een jazzclub hoeft of een cd moet aanschaffen. Bij een aantal mensen slaat de vonk vervolgens over. Dat worden dan weer nieuwe jazzliefhebbers.

Via internet is het ook veel eenvoudiger om contacten te onderhouden met muzikanten en podia in andere landen. Dat gaat prima via e-mail. Het nadeel van de digitalisering is natuurlijk wel dat je minder plaatjes ver-

koopt en dat het lastiger is om een contract te krijgen. Maar goed, op een bepaalde manier overleven jazzmuzikanten altijd.'

Zijn keuze voor de contrabas motiveert hij als volgt: 'Op mijn achttiende speelde ik piano in een bandje. Omdat we geen bassist konden vinden, ben ik zelf maar bas gaan spelen. Binnen tien maanden kende ik het hele repertoire. Blues, rock, you name it.' Er is ook een grap over. 'Een jongen wil graag bas leren spelen en gaat naar een leraar. Die legt hem een paar elementaire dingen uit, zo van: dit is de e-snaar, dit is de a-snaar, zo moet je het instrument vasthouden. De volgende week komt de leerling niet opdagen.

De docent belt hem op en krijgt te horen: Het spijt me, maar ik kan niet komen, ik heb het razend druk met schnabbels...

Daar zit wel wat in. Als je de grondnoten kunt spelen en ook nog snapt op welke beat de noot komt, dan kun je veel popsongs al snel meespelen. Dat zijn meestal eenvoudige liedjes. Wil je verder komen, dan moet je helemaal opnieuw beginnen.'

Teepe verruilde de basgitaar voor de contrabas omdat hij niet wist dat je op het conservatorium basgitaar als hoofdvak kon kiezen. 'Ik dacht dat je er alleen met een contrabas terecht kon. Ik had toen al zoveel uurtjes aan mijn toelatingsexamen besteed, dat ik het zonde vond om alleen voor de

● Wat de pen is voor de schrijver is voor hem de contrabas. 'Als componist vind ik lekkere muziek belangrijk, maar het moet wel iets nieuws zijn.'

Het online jazzmagazine Jazz Podium verwoordde het in een concertrecensie als volgt: 'Voor wie intensief wilde luisteren en bereid was mee te gaan op avontuur viel er veel te genieten. De meer oppervlak-

hem de contrabas. 'Als componist vind ik lekkere muziek belangrijk, maar het moet wel iets nieuws zijn. Het moet ook hip zijn. Het is een beetje tegenstrijdig. Als het hip is, dan heb je al snel dat mensen op voorhand denken dat het te moeilijk is. Niet toegankelijk. Ik vind het iedere dag weer een gevecht om met mijn bas te vertellen wat ik kwijt wil.'

'Op een bepaalde manier overleven jazzmuzikanten altijd'

basgitaar te kiezen. Uiteindelijk heb ik zowel voor basgitaar als voor contrabas een diploma behaald.'

Als componist kiest Teepe graag voor het avontuur. Liever de binnenwegen en de kronkelpaden dan de bekende hoofdwegen.

kige luisteraar haakte na verloop van tijd af. Kortom, geen makkelijk verteerbare standards deze avond, maar een kijkje in de keuken van Joris Teepe. Zware maar zeer smakelijke kost!'

Hij ziet zichzelf vooral als een verhalenverteller. Wat de pen is voor de schrijver is voor